

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 26. března 2025 od 12:00 do 16:00

Jednání se uskutečnilo 26. března 2025 od 12:00 do 16:00 v Hrzánském paláci a formou on-line.

Přítomné členky a přítomní členové:

Občanští členové: Adam Milan, Adamová Renata, Albert Gwendolyn, Dancso Marian, Gronzíková Drbohlavová Alena, Kaleja Martin, Karika Karel, Lakatoš Enrico, Murka Rudolf, Ščuka Petr, Tišer David

Zástupci státní správy a ostatních institucí: Barbořík Michal, Baxa Martin, Fuková Lucie, Franěk Michal, Horváthová Jana, Kalašnikov Jiří, Křeček Stanislav, Miklušáková Marta, Mušuta Jan Vöröš, Strouhal Václav, Šimáček Martin, Škampová Venuše, Vlach Tomáš

Hosté: Bakulová Běla, Balážová Jarmila, Burjánková Anna, Dvořák Karel, Chrást Ondřej, Kala Miloslav, Kaleja Filip, Kokyová Jana, Kopecký Stanislav, Nový Matěj, Petroková Helena, Sadílková Helena, Skalník Pavel, Šindlářová Eva, Štern Pavel, Válková Helena, Válková Lucie, Vořechovský Jan, Ziegler Aleš

Za Úřad vlády ČR: Bursíková Jacques Kateřina, Kameníková Klára, Kociánová Anna, Nguyen Dieu Thuy, Satrapová Iva, Seidlová Martina, Sporková Jaroslava Barbara

1. Úvod, přivítání a představení nových členů a členek Rady vlády pro záležitosti romské menšin

Vládní zmocněnkyně pro romské záležitosti L. Fuková v úvodu jednání přivítala přítomné členky a členy (dále jen „členy“) Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) a také přizvané hostky a hosty. Následně přivítala nově jmenované členy Rady, které vláda svým usnesením č. 60 ze dne 29. ledna 2025 jmenovala, konkrétně Renatu Adamovou, Gwendolyn Albert, Alenu Drbohlavovou Gronzíkovou, Martina Kaleju, Martina Kanaloše a Nikolu Taragoše.

Dále pak omluvila z jednání předsedu Rady P. Fialu a uvedla, že byla pověřena řízením daného jednání.

V úvodu jednání L. Fuková vyzvala tajemnici Rady K. Bursíkovou Jacques k ověření usnášéníschopnosti. Rada má 35 členů, proto pro její usnášéníschopnost je nutné alespoň 18 přítomných členů Rady.

Následně byl představen program jednání, o němž bylo hlasováno:

1. Přivítání a představení nových členek a členů Rady
2. Informace ministra kultury o dalším fungování Muzea romské kultury
3. Informace o pozměňovacím návrhu poslankyň Evy Decroix a Heleny Válkové k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který novelizuje zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů

4. Představení závěrů zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce 23/9 „Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálního začleňování“
5. Informace o činnosti výborů a pracovních skupin Rady
6. Informace o Ceně Charty Diverzity – ROMA Friendly Company (Byznys pro společnost)
7. Kontrola úkolů z minulého jednání
8. Různé

a) Informace o schválení revidované Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 a realizace dopadové analýzy Strategie romské integrace 2021–2030

Hlasování o programu

PRO	Zdržel se	PROTI
24	0	0

Návrh programu byl schválen.

2. Informace ministra kultury o dalším fungování Muzea romské kultury

M. Baxa představil koncept tzv. Garanční rady Muzea romské kultury, která by měla mít 15 členů, z nichž ministr kultury bude jmenovat jejího předsedu a místopředsedu. V této souvislosti ministr kultury požádal vládní zmocněnkyni pro záležitosti romské menšiny o zaslání seznamu cca 30 kandidátů na členy Garanční rady.

Do následné rozpravy se poté přihlásila poslankyně H. Válková, J. Balážová, G. Albert, J. Horváthová, R. Murka.

Usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny č. 1/2025

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

- I. bere na vědomí informaci ministra kultury o dalším fungování Muzea romské kultury.
- II. žádá vládní zmocněnkyni pro záležitosti romské menšiny, aby předložila ministrovi kultury návrh 30 kandidátů a kandidátek za romskou menšinu do Garanční rady Muzea romské kultury.

Hlasování o návrh usnesení

PRO	Zdržel se	PROTI
24	0	0

Usnesení bylo přijato.

3. Informace o pozměňovacím návrhu poslankyň Evy Decroix a Heleny Válkové k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který novelizuje zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů

V úvodu bodu L. Fuková shrnula aktivity, které na podporu protiprávně sterilizovaných osob ve spolupráci s Úřadem vlády ČR a Kanceláří veřejného ochránce práv v uplynulém roce realizovala. Následně informovala, že za tuto spolupráci byl Úřad vlády ČR a Kancelář veřejného ochránce práv nominován na cenu Úřednický čin roku 2024 a postoupil do jeho finále.

K danému bodu následně vystoupila H. Válková. Uvedla, že návrh novely vychází z judikatury Nejvyššího správního soudu, přičemž návrhů na novelu daného zákona bylo několik. Nejvyšší šanci na přijetí však měla novela předložená jako společný návrh poslankyň H. Válkové a E. Decroix.

Usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny č. 2/2025

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

- I. vítá pozměňovací návrh poslankyň Evy Decroix a Heleny Válkové k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který novelizuje zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů.
- II. a veřejný ochránce práv se obrací se na předkladatelky Evu Decroix a Helenu Válkovou, aby vyvinuly veškeré úsilí k zajištění projednání pozměňovacího návrhu v nejbližších termínech třetího čtení zákona.
- III. ukládá vládní zmocněnkyni pro záležitosti romské menšiny monitorovat projednávání pozměňovací návrhu v bodu I. a informovat Radu o jeho výsledcích.

Hlasování o návrh usnesení

PRO	Zdržel se	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

4. Představení závěrů zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce 23/29 „Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálního začleňování“

L. Fuková uvedla, že zjištění Nejvyššího kontrolního úřadu je naprosto zásadní, protože dává zpětnou vazbu o efektivitě čerpání prostředků ze státního rozpočtu i EU. Závěry zprávy tak mohou pomoci se poučit a zohlednit nedostatky při dalším plánování čerpání fondů EU, ale především při nastavování monitorovacích mechanismů tzv. „odspodu“, s akcentem na participaci a zpětnou vazbu od samotných Romů a Romek.

Dále prezident Nejvyššího kontrolního úřadu M. Kala prezentoval závěry zprávy z kontrolní akce 23/29. Uvedl, že daná zpráva nebyla zaměřena na dopad využívaných peněžních prostředků na život Romů a Romek, proto se dané slovo ve zprávě ani neobjevuje. Dále uvedl, že i když závěry zprávy jsou kritické, neznamená to, že by se nějakým způsobem měly omezit prostředky na oblast sociálního začleňování. Obdobně kritické jsou i další zprávy z kontrolních akcí týkajících se rozdělování veřejných prostředků. Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na realizaci opatření v oblasti sociálního začleňování byly vynakládány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Dle zjištění Nejvyššího kontrolního úřadu jsou však výsledky realizovaných opatření omezené a krátkodobé a v obcích, kde se opatření realizovala měla jen pouze malý vliv.

V rámci diskuze poté vystoupila H. Petroková, M. Šimáček, G. Albert, D. Tišer.

Usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny č. 3/2025

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

- I. bere na vědomí informace prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) o závěrech zprávy NKÚ z kontrolní akce 23/29 „Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálního začleňování“.
- II. žádá vládní zmocněnkyni pro záležitosti romské menšiny, aby doporučila Ministerstvu práce a sociálních věcí, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvu pro místní rozvoj (Agentuře pro sociální začleňování), za přispění romské menšiny, průběžně vyhodnocovat dopad projektů podpořených z EU fondů na příslušníky romské menšiny.

Hlasování o návrh usnesení

PRO	Zdržel se	PROTI
19	0	0

Usnesení bylo přijato.

5. Informace o činnosti výborů a pracovních skupin Rady

V úvodu bodu L. Fuková informovala, že všichni členové Rady před jednáním obdrželi zápisy ze všech proběhlých jednání poradních orgánů Rady.

Dále prezentovala komunikační schéma vládní zmocněnkyně pro romské záležitosti, které garantuje způsob, jakým způsobem má probíhat komunikace v případě nenadálé situace směrem od vládní zmocněnkyně pro romské záležitosti ke krajským koordinátorům pro romské záležitosti, zástupcům obcí a Úřadu vlády ČR. Současně schéma obsahuje způsob komunikace v případě situace vyžadující bezprostřední reakci. Taková komunikace pak míří od vládní zmocněnkyně pro romské záležitosti k Ministerstvu vnitra, krizovému informačnímu týmu (KRIT) a dalším osobám. Cílem vytvoření tohoto schématu je zejména efektivnější komunikace mezi klíčovými aktéry a předcházení dezinformací v území a mezi samotnými Romy a Romkami.

Dále M. Adam prezentoval doporučení Pracovní skupiny pro bezpečnost Rady, týkající se víceletého financování asistentů prevence kriminality, přičemž je tato pozice v ohrožení z důvodu nedostatku peněžitých prostředků. Dále pak zřízení krajských koordinačních skupin, které by měly fungovat pod krajským koordinátorem pro romské záležitosti a doporučení posílení komunikace osob činných v trestním řízení směrem k romské menšině a jejich pravidelné školení na téma specifík romské menšiny, předsudečného chování a anticiganismu.

V rámci diskuze poté vystoupil M. Franěk, M. Barbořík, J. Balážová, V. Strouhal.

Usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny č. 4/2025

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny:

- I. bere na vědomí doporučení Pracovní skupiny pro bezpečnost Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 25. dubna 2024 podpořit vznik formálních či neformálních krajských uskupení založených na síti kontaktů s nastaveným postupem pro předávání informací a setkávání. Jejich cílem by mělo být řešení problémových situací týkajících se romské menšiny, mj. v oblasti bezpečnosti. Vést skupinu by měl krajský koordinátor pro romské záležitosti spolupracující mimo jiné s Policií ČR, například styčným důstojníkem pro menšiny.
- II. doporučuje krajům podporovat vznik uskupení uvedených v bodu č. I.

PRO	Zdržel se	PROTI
18	0	0

Usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny č. 5/2025

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny:

- I. bere na vědomí doporučení Pracovní skupiny pro bezpečnost ze dne 25. dubna 2024 pro instituce veřejné správy zvážit zřízení pozice „odborného konzultanta pro menšiny“, zejména v institucích, jež jsou orgány činnými v trestním řízení, i reakci Ministerstva spravedlnosti ČR na tento návrh.
- II. vítá návrh Ministerstva spravedlnosti ČR na posílení efektivní komunikace justičních složek formou specializovaného vzdělávání jakožto nástroje pro udržování důvěry v justiční systém i minimalizace interetnického napětí ve vztahu ke konkrétním případům, jež soudy a státní zastupitelství projednávají.
- III. podporuje snahu Úřadu vlády ČR ve spolupráci zejména s Ministerstvem spravedlnosti ČR zrealizovat v roce 2025 kulatý stůl zaměřený na téma uvedené v bodu č. II.

Hlasování o návrh usnesení

PRO	Zdržel se	PROTI
18	0	0

Usnesení bylo přijato.

6. Informace o Ceně Charty Diverzity – ROMA Friendly Company (Byznys pro společnost)

V rámci bodu vystoupil P. Štern, ředitel organizace Byznys pro společnost, z.s., který představil novou disciplínu, Roma Friendly Company, která bude oceňovaná v rámci Ceny Charty Diverzity. Smyslem cen je motivace a podpora firem v přístupu k diverzitní společnosti, včetně zapojení skupin obyvatelstva, které mají horší přístup na trh práce. Slavnostní vyhlášení by mělo proběhnout 30. května 2025 v rámci Evropského dne diverzity.

7. Kontrola úkolů z minulého jednání

L. Fuková uvedla, že Rada eviduje od posledního jednání pouze jeden úkol, týkající se doporučení předsedovi Rady, aby v rámci projednávání novely školského zákona a zákona o pedagogických pracovnících v Poslanecké sněmovně PČR navrhl doplnění pozice sociálního pedagoga mezi obligatorně financované pozice poradenských pracovníků v rámci poradenských pracovišť základních škol. Tento úkol je plněn, sekretariát předsedu Rady o přijatých usneseních informoval.

8. Různé

K. Kameníková informovala o schválení revidované Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 a záměru realizace dopadové analýzy Strategie romské integrace 2021–2030 v prvních pěti letech její realizace.

V rámci bodu různé vystoupil E. Lakatoš, který projevil zájem o téma týkající se mezinárodní spolupráce mladých Romů a Romek.

Následně M. Dansco vyjádřil podporu E. Lakatošovi a rovněž vyjádřil podporu Oddělení národnostních menšin a romských záležitostí, které se dlouhodobě potýká s nedostatkem kapacit, a to i přesto, že je na danou situaci již několik let upozorňováno.

L. Fuková následně poděkovala všem za účast a jednání ukončila.

Zpracovala: Mgr. Klára Kameníková

Za správnost: Mgr. Lucie Fuková

Mgr. Lucie Fuková v. r.

místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny